

ANONİM VE LİMİTED ŞİRKETLERDE TİCARET UNVANININ BELİRLENMESİ İLE TİCARET UNVANININ MEVZUATA AYKIRI KULLANILMASININ YAPTIRIMLARI

Özkan ARSLAN*

ÖZ

Nasıl ki her gerçek kişinin adı ve soyadı olmak zorundaydısa birer tüzel kişilik olan anonim ve limited şirketlerin de birbirlerinden ayırt edilebilmeleri için ticaret unvanı seçmeleri, seçtikleri bu unvanı ticari işletmeleriyle ilgili iş ve işlemlerinde kullanmaları zorunludur. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan verilere göre, Şubat/2015-Ocak/2016 döneminde, ülkemizde kurulan anonim şirket sayısı 12.788, limited şirket sayısı 51.507 olup ayda ortalama 5.357 adet anonim ve limited şirket kurulmaktadır. 31/01/2016 tarihi itibarıyla ülkemizde kurulu bulunan anonim şirket sayısı 110.211, limited şirket sayısı da 747.742'dir (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, 2015). Dolayısıyla, toplamda 857.953 adet anonim ve limited şirketi ilgilendirmesi nedeniyle bu çalışmamızda, ticaret unvanının nasıl belirlenmesi gerektiği ile ticaret unvanının mevzuata aykırı kullanılması halinde ilgililerin hangi yaptırımlarla karşılaşacakları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Ticaret unvanı, ek, işletme konusu, devir, idari para cezası, adli para cezası, tazminat.

1. GİRİŞ

Anonim ve limited şirketlerin birbirlerinden ayırt edilmesini ve bu şirketlerin tanınmasını sağlayan en önemli araç ticaret unvanıdır. Ticaret unvanının ayırt edici olabilmesi için de seçilen ticaret unvanlarının doğal olarak birbirleriyle aynı olmaması gerekir. Ticari işletmenin kârlılığı, sahip olduğu mal varlığı ve başarılı faaliyetleri ticaret unvanına itibar ve değer kazandırmaktadır. İtibarı yüksek bir ticaret unvanının, sahibi dışında diğer tacirler tarafından kullanılması bir yandan bu unvanı kullanan tacirlerin haksız kazanç elde etmelerine bir yandan da sahibinin zarara uğramasına neden olmaktadır. Bu nedenle ticaret unvanları ülke genelinde korunmaktadır.

* Gümrük ve Ticaret Başmüfettişi

2. TİCARET UNVANININ BELİRLENMESİ

2.1. Ticaret Unvanı Kullanma Zorunluluğu

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na (T.C. Yasalar, 2011) (TTK) göre; anonim ve limited şirketler birer ticaret şirketi olup tüzel kişiliğe sahiptirler(TTK, md.124/f.1, md.125/f.1). Ticaret şirketleri, tacir olduklarından dolayı bir ticaret unvanı seçmek ve seçtikleri bu unvanı ticaret siciline tescil ettirmek ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan ettirmek zorundadırlar(TTK, md.16/f.1, md.40/f.1).

Anonim ve limited şirket kuruluşu sırasında, kurucular tarafından yapılacak işlerden birisi de kurulacak şirketin ticaret unvanının belirlenmesidir. Usulen tescil ve ilan edilmiş olan ticaret unvanını kullanma hakkı sadece sahibine ait olduğundan ve ticaret unvanları da ülke genelinde korunduğundan (TTK, md.50) kurucuların seçecekleri ticaret unvanının daha önce tescil edilip edilmediğini araştırmaları gerekmektedir. Anılan araştırma, “http://www.ticaret-sicilgazetesi.gov.tr/sorgu_acik.phpsor” adresinden yapılabilmektedir.

2.2. Ticaret Unvanı Belirlenirken Uyulması Gereken Kurallar

Ticaret unvanı belirlenirken uyulması gereken kurallar, hem TTK'da hem de TTK'nın 210'uncu maddesine dayanılarak hazırlanan Ticaret Unvanları Hakkında Tebliğ'de (TUHT) düzenlenmiştir(Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, 2014). Buna göre;

(i) Anonim ve limited şirketlerin ticaret unvanlarında, işletme konusunun ve şirket türünü gösteren ibarelerin (anonim şirket- limited şirket) bulunması ve bunların Türkçe olması zorunludur(TTK, md.43- TUHT, md.4/f.1). Bu çerçevede, “ABC Building Anonim Şirketi”, “ABC İnşaat Company” veya “ABC Limited Şirketi” şeklinde belirlenen ticaret unvanları TTK'ya ve TUHT'a uygun değildir.

Buna karşın, TTK'nın 46'ncı maddesinin gerekçesinde belirtildiği üzere, ticaret unvanında yer alan ekin, yabancı bir veya birden fazla kelimedenden oluşmasına engel oluşturan herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır(TBMM Adalet Komisyonu, 2007). Ayrıca, ekin hayali adlardan oluşması da mümkündür(TTK, md.46/f.1). Konuyu örneklemek gerekirse bir şirketin ticaret unvanı, “Happy İnşaat Otomotiv Anonim Şirketi” veya “Grand Seyahat Turizm Limited Şirketi” şeklinde belirlenebilir.

(ii) Ticaret unvanında yer alacak ibareler, tacirin kimliği, işletmesinin genişliği, önemi ve finansal durumu hakkında üçüncü kişilerde yanlış bir görüşün oluşmasına sebep olacak nitelikte ve gerçeğe aykırı olmamalıdır(TTK, md.46/f.1-TUHT, md.4/f.2).

(iii) Ticaret unvanında yer alan ibareler kamu düzenine, ulusal çıkarlara ve ahlaka aykırı olmamalı, kültürel ve tarihi değerleri zedeleyecek şekilde belirlenmemelidir(TTK, md.46/f.1-TUHT, md.4/f.3).

(iv) Bir ticaret unvanına “Türk”, “Türkiye”, “Cumhuriyet” ve “Milli” kelimeleri yalın, sade ve eksiz olarak ancak Bakanlar Kurulu kararıyla konulabilir(TTK, md.46/f.3-TUHT, md.4/f.4).

(v) Anonim ve limited şirketlerin ticaret unvanlarında işletme konularından en az birinin yer alması zorunludur(TTK, md.43/f.1-TUHT, md.4/f.5).

Anonim ve limited şirketlerin ticaret unvanlarında işletme konularının tamamının değil en az birinin yer alması zorunlu olmasına karşın uygulamada birçok şirketin ticaret unvanını, örneğin “ABC İnşaat, Otomotiv, Gıda, Akaryakıt, Madeni Yağ, Turizm, Mağazacılık, Tekstil, Mermer, Elektrik Üretimi, Ambalaj, Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi” şeklinde belirlediği görülmektedir. Ticaret unvanının bu şekilde belirlenmesi, aslında şirketin esas faaliyet konusuyla tanınır hale gelmesini engellemektedir. Yine, bu denli uzun olan ticaret unvanının, şirketin düzenlediği belgelere sığdırılması da ayrı bir zorluktur.

Öte yandan, gerek anonim şirketlerin esas sözleşmelerinde gerekse limited şirketlerin şirket sözleşmelerinde, şirketin işletme konusunun esaslı noktalarıyla belirtilmesi ve tanımlanması şart olduğundan (TTK, md.339/f.2-b, md.576/f.1-b) şirketin esas faaliyet konusunu oluşturan işletme konularının ticaret unvanında yer verilmesi, bu konularla birlikte diğer işletme konularının ise detaylı bir şekilde şirket esas sözleşmesinde/şirket sözleşmesinde gösterilmesi yerinde olacaktır. Örneğin, “ABC İnşaat, Otomotiv, Gıda, Akaryakıt, Madeni Yağ, Turizm, Mağazacılık, Tekstil, Mermer, Elektrik Üretimi, Ambalaj, Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi” şeklindeki ticaret unvanına sahip bir şirketin, esas faaliyet konuları inşaat ve turizm ise bu durumda ticaret unvanının “ABC İnşaat ve Turizm Limited Şirketi” şeklinde belirlenmesi, diğer işletme konularının da şirket sözleşmesinde ayrıntılı şekilde gösterilmesi yerinde bir davranış olacaktır. Ancak bu konudaki tercihin, şirkete ait olduğunu belirtmekte fayda vardır. Çünkü örneğe konu edilen her iki ticaret unvanı da TTK’ya uygundur.

(vi) Anonim ve limited şirketlerin ticaret unvanındaki işletme konusunu gösteren ibarelerde kısaltma yapılamaz(TUHT, md.4/f.5). Örneğin, “ABC İnş., Tur. San. ve Tic. Limited Şirketi” şeklindeki ticaret unvanı, bu kurala uygun değildir.

(vii) Anonim ve limited şirketlerin ticaret unvanında gerçek bir kişinin adı ve soyadı yer aldığı takdirde, şirket türünü gösteren (anonim şirket-limited şirket) ibareler, baş harflerle veya başka bir şekilde kısaltma yapılarak yazılamaz(TTK, md.43/f.2). Örneğin, “ Özkan Arslan İnşaat, Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.” veya “ Özkan Arslan İnşaat, Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şrkt.” şeklindeki ticaret unvanları anılan kurala uygun değildir. Buna karşın, şirketin ticaret unvanında gerçek kişinin adı ve soyadı bulunmuyor ise şirket türünü gösteren ibarelerin, baş harflerle kısaltılarak yazılması mümkündür¹ (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 2002).

(viii) Başlıca amacı başka işletmelere katılmaktan ibaret olacak şekilde kurulacak anonim şirketlerin unvanında “holding” ibaresine yer verilmesi zorunludur(-TUHT, md.4/f.5). TTK’da “holding” ibaresi sadece genel kanuni yedek akçelerle ilgili 419’uncu maddenin dördüncü fıkrasında geçmektedir. Anılan hüküm ise aynen; “İkinci fıkranın (c) bendi ve üçüncü fıkra hükümleri, başlıca amacı başka işletmelere katılmaktan ibaret olan holding şirketler hakkında uygulanmaz.” şeklindedir. Holding, bir şirket türü olmayıp başka işletmelere katılarak (iştirak ederek) kazanç elde edilmesini amaçlayan bir faaliyet konusudur.

(ix) Ticaret unvanında resmi olarak tanımlanmış yer adları kullanılabilir. Örneğin, “Milas Halıcılık Turizm Limited Şirketi” gibi. Ticaret unvanlarında ülke adları da kullanılabilir. Ancak bunun için o ülkenin yetkili makamlarından izin alınması gerekmektedir(TUHT, md.4/f.6).

(x) Kamu kurum ve kuruluşları ile ulusal ve uluslararası diğer kuruluşların adları ya da bunları tanımlayan kısaltılmış adları ticaret unvanlarında ek olarak kullanılamaz. Ancak bu kurum ve kuruluşların işlettiği işletmeler ile hissedarı oldukları şirketlerin ticaret unvanlarında kendilerinin adları veya kısaltılmış adları kullanılabilir(TUHT, md.4/f.7). Örneğin, 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 70’inci maddesine göre, belediyeler kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre şirket kurabilir-

1 “TK.nun 45. maddesi uyarınca Anonim, Limited ve Kooperatif ortakların, unvanlarında işletme konusunun gösterilmesi ve ortaklık nevi’nin (Anonim Şirket), (Limited Şirket) olarak veya bunların kısaltılarak A.Ş., Ltd. Şti. olarak belirtilmesi gerekir. Bu ortaklıkların unvanlarına kişi adları konabilir. Ancak kişi adları girildiği takdirde nev’ini gösteren ibareler kısaltılarak yazılamaz. (A.Ş., Ltd. Şti). Bunların Anonim Şirket, Limited Şirket diye yazılması zorunludur.”

mektedirler(T.C. Yasalar, 2005). Eğer Muğla'nın Kavaklıdere Belediyesi bu amaçla bir şirket kurmuş veya kurulan bir şirkete iştirak etmiş ise Kavaklıdere Belediyesi'nin ismi bu şirketin ticaret unvanında yer alabilir. "Kavaklıdere Belediyesi İnşaat Turizm Anonim Şirketi" gibi.

(xi) Ticaret sicilinden silinen bir ticaret unvanı, unvanın silinmesine ilişkin ilanın Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlandığı tarihten itibaren beş yıl geçmedikçe başka bir tacir adına yeniden tescil edilemez(TUHT, md.4/f.8).

Yukarıda yer verilen kurallara uygun olmayan ticaret unvanlarının tesciline yönelik talepler ticaret sicili müdürlüğünce reddedilecektir. Red kararına karşı, sekiz gün içinde ticaret sicilinin bulunduğu yerdeki ticari davalara bakmakla görevli asliye ticaret mahkemesine itiraz edilebilir(TTK, md.32,34).

2.3. İltibasın (Karışıklığın) Önlenmesi İçin Ticaret Unvanına Ek Yapılma Zorunluluğu

Anonim veya limited şirket kurucuları tarafından seçilen ticaret unvanı, daha önce Türkiye'nin herhangi bir sicil müdürlüğünce tescil edilmiş ise bu unvan diğer unvandan ayırt edilmesini sağlayacak ek yapılmaması durumunda tescil edilemez(TUHT, md.5/f.1). Konuya ilişkin örnekler şunlardır:

Örnek-1: "ABC İnşaat Otomotiv Tekstil Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi" şeklindeki ticaret unvanı daha önce tescil edilmiş ise "ABC İnşaat Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi" şeklindeki ticaret unvanı ayırt edici ek yapılmadan tescil edilemez. Çünkü tescili talep edilen ticaret unvanının ekiyle (ABC) işletme konusunun (İnşaat) ilk ibaresi aynıdır(TUHT, md.5/f.2).

Örnek-2: "ABC İnşaat Otomotiv Sanayi Anonim Şirketi" şeklindeki ticaret unvanı daha önce tescil edilmiş ise, "ABC Turizm İnşaat Sanayi Anonim Şirketi" şeklindeki ticaret unvanı ayırt edici ek yapılmadan tescil edilebilir. Çünkü her iki ticaret unvanının eki (ABC) aynı olmakla birlikte ekten sonra gelen işletme konusunu gösteren ilk ibareler farklıdır(TUHT, md.5/f.3).

Örnek-3: "ABC Turizm Limited Şirketi" şeklindeki ticaret unvanı daha önce tescil edilmiş ise, "ABC Turizm Anonim Şirketi" şeklindeki ticaret unvanı ayırt edici ek yapılmadan tescil edilemez. Çünkü daha önce tescil edilmiş bir ticaret unvanından yalnızca şirket türünü gösteren ibarelerin farklı olması iltibasa neden olmaktadır(TUHT, md.5/f.4).

3. TİCARET UNVANININ MEVZUATA AYKIRI KULLANILMASI-NIN YAPTIRIMLARI

Tacirlerin, ticaret unvanını mevzuata uygun kullanmaları gerekmektedir. Ticaret unvanının mevzuata aykırı kullanılması halinde ise tacirler cezai (idari para cezası, adli para cezası, hapis cezası) ya da hukuki (maddi ve manevi tazminat, terkin vb.) yaptırımlarla karşı karşıya kalacaklardır.

Kanunlarda, bir normun ihlal edilmesi durumunda ilgililere idari para cezası verilmesi öngörülmüş ise karşımızda kabahat oluşturan bir fiil, adli para cezası ve/veya hapis cezası verilmesi öngörülmüş ise de karşımızda suç oluşturan bir fiil var demektir. Ticaret unvanıyla ilgili olarak kabahat olması nedeniyle idari para cezasını gerektiren fiiller ile suç olması nedeniyle adli para cezasını ve/veya hapis cezasını gerektiren fiiller çalışmamızın 3.1 ve 3.3 no.lu kısımlarında gösterilmiştir.

3.1. İdari Para Cezasını Gerektiren Fiiller

TTK'nın 51'inci maddesinin ikinci fıkrasında; 39 ilâ 45. veya 48.madde-leri ihlal edenlerin 2.000 TL idari para cezasıyla cezalandırılacakları hüküm altına alınmıştır. "İlâ" kavramının anlamı, belirtilen sayıların da dâhil edildiği aralığı anlatan söz demek olup TTK'nın 39'uncu, 40'ıncı, 41'inci, 42'nci, 43'üncü, 44'üncü ve 45'inci maddelerine konu düzenlemelere aykırı davranılması idari para cezasını gerektirmektedir.

TTK'nın 51'inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen 2.000 TL tutarındaki idari para cezası, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun (T.C. Yasalar, 2005) 17'nci maddesinin yedinci fıkrası hükmü gereğince her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 04/01/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298'inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulandığından 2012-2016 döneminde uygulanacak idari para cezaları tablo halinde gösterilmiştir. Diğer taraftan, 5326 sayılı Kanun'un 20'nci maddesi uyarınca TTK'nın 51'inci maddesinin ikinci fıkrasına konu olan fiillerle ilgili soruşturma zama-naşımı süresi üç yıl olduğundan, bu çalışmanın hazırlandığı tarih itibariyle (25/02/2016) 24/02/2013 tarihinden önce işlenen fiillerden dolayı idari para cezası verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

2012	2013	2014	2015	2016
2.000 TL	2.156 TL	2.240 TL	2.466 TL	2.603 TL

İdari para cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

(i) Anonim ve limited şirketlerin, ticari işletmelerine ilişkin işlemleri, ticaret unvanıyla yapmamaları ve işletmesiyle ilgili senetlerle diğer belgeleri bu unvan altında imzalamamaları(TTK, md.39/f.1, md.51/f.2).

(ii) Tescil edilen ticaret unvanının, ticari işletmenin görülebilecek bir yerine okunaklı bir şekilde yazılmaması(TTK, md.39/f.2, md.51/f.2).

(iii) Anonim ve limited şirketlerin, ticari işletmeleriyle ilgili olarak düzenlediği ticari mektuplarda ve ticari defterlere yapılan kayıtların dayandığı belgelerde ticaret unvanının gösterilmemesi(TTK, md.39/f.2, md.51/f.2).

(iv) Ticari işletmenin açıldığı günden itibaren onbeş gün² içinde, seçilen ticaret unvanının, işletme merkezinin bulunduğu yer ticaret siciline tescil ve ilan ettirilmemesi(TTK, md.40/f.1, md.51/f.2).

(v) Anonim ve limited şirketlerin, ticaret unvanıyla birlikte onun adına imzaya yetkili kimselerin imzalarını notere onaylatırarak sicil müdürlüğüne vermemeleri(TTK, md.40/f.2, md.51/f.2).

3.2. İdari Para Cezasının Hesaplanması

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 15'inci maddesinin ikinci fıkrasında, aynı kabahatin birden fazla işlenmesi halinde her bir kabahatle ilgili olarak ayrı ayrı idarî para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır. Bu hüküm esas alındığında, örneğin bir anonim şirketin 2016 yılında düzenlediği 1.000 adet faturada ticaret unvanını göstermemesi durumunda uygulanacak ceza (1.000 × 2.603) **2.603.000 TL** olacaktır. Ancak, kanun koyucu idari para cezalarının yıkıcı değil caydırıcı olması gerektiğinden hareketle TTK'nın 562'nci maddesinin ondördüncü fıkrasıyla düzenlemeye gitmiştir. Buna göre, TTK'da tanımlanan kabahatlerden birinin idari yaptırım kararı verilmeye kadar birden çok işlenmesi halinde kuralı ihlal edenlere bir idari para cezası verilecek ve ilgili hükme göre verilecek ceza iki kat artırılabilecektir. Söz konusu düzenleme nedeniyle örnekteki anonim şirket hakkında **2.603.000 TL** değil $[2.603 + (2.603 \times 2 = 5.206)]$ **7.809 TL** idari para cezası uygulanacaktır.

3.3. Adli Para Cezasını ve/veya Hapis Cezasını Gerektiren Fiiller

Ticaret unvanının mevzuata aykırı kullanılması halinde ilgililere adli para cezası ve/veya hapis cezası verilmesine ilişkin düzenlemeler sadece TTK'da değil

² Anonim ve limited şirketlerde bu sürenin 30 gün şeklinde kabulü yerinde olacaktır(TTK, md.354/f.1, md.587)

5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nda (T.C. Yasalar, 2005), 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nda (T.C. Yasalar, 2007), 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nda (T.C. Yasalar, 2012) ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nda (T.C. Yasalar, 2001) yer verilmiştir. Suç oluşturan fiiller ve cezaları aşağıda gösterilmiştir.

(i) Bağımsız denetime tabi olan anonim ve limited şirket yönetim organı üyelerinin ticaret unvanını şirketin internet sitesinde yayımlamamaları halinde anonim şirketin yönetim kurulu üyeleri ile limited şirketin müdür veya müdürler kurulu üyeleri 100 güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılacaklardır(TTK, md.39/f.2, md.562/f.12, md.1524).

(ii) “Türk”, “Türkiye”, “Cumhuriyet” ve “Millî” kelimelerinin Bakanlar kurulundan izin alınmaksızın ticaret unvanında kullanılması halinde bu fiili işleyenler üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezasıyla cezalandırılacaklardır(TTK, md.46/f.3, md.51/f.3).

(iii) Ticaret unvanının işletmeden ayrı olarak başkasına devredilmesi halinde ticaret unvanını devredenlerle, devralan ve kullananlar üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezasıyla cezalandırılacaklardır(TTK, md.46/f.3, md.51/f.3).

(iv) Bankacılık Kanunu'na göre alınması gereken izinleri almaksızın ticaret unvanlarında, her türlü belge, ilân ve reklamlarında veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda banka adını ya da banka gibi faaliyet gösterdikleri ya da banka gibi mevduat veya katılım fonu topladıkları izlenimini uyandıracak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılacaklar, ayrıca, bu işyerlerinin bir aydan bir yıla kadar, tekerrür hâlinde ise sürekli olarak kapatılmasına karar verilebilecektir(5411 sayılı Kanun, md.150/f.2).

(v) Sigortacılık Kanunu'na göre, ruhsat almadan risk üstlenmek suretiyle sigortacılık faaliyetinde bulunan veya ticaret unvanlarında ya da her türlü belgeleri yahut ilan ve reklamlarında veyahut kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda bu Kanunda belirtilen kuruluşların adını kullanan, bu Kanunda düzenlenen faaliyetlerde buldukları izlenimini yaratacak söz ve işaretleri kullanan gerçek kişiler ve tüzel kişilerin yetkilileri, üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ve altıyüz gündenden az olmamak üzere bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılacaklardır(5684 sayılı Kanun, md.35).

(vi) Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'na göre, alınması gereken izinleri almaksızın ticaret unvanlarında, her türlü belge, ilan ve reklamlarında veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda şirket gibi

faaliyet gösterdikleri izlenimini uyandıracak söz ve deyimleri kullanan kişiler, üç aydan bir yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, bu iş yerlerinin bir aydan bir yıla kadar, tekererrür hâlinde ise sürekli olarak kapatılmasına karar verilebilir(6361 sayılı Kanun, md.46/f.2).

(vii) Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'na göre, gereken izinleri almaksızın emeklilik faaliyetinde bulunan veya ticaret unvanları ve her türlü belgeleri ve ilan ve reklamları ve kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda bu Kanunda belirtilen kuruluşların adını kullanan ya da bu Kanunda düzenlenen faaliyetlerde buldukları izlenimini yaratacak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri üç yıldan beş yıla kadar hapis ve üçyüz günden ikibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca idarî tedbir olarak bu faaliyetlerin yürütülmesine mani olunur(4632 sayılı Kanun, md.23).

3.4. Ticaret Unvanının Haksız Olarak Kullanılmasının Hukuki Yaptırımları

Ticaret unvanının, ticari dürüstlüğe aykırı biçimde bir başkası tarafından kullanılması hâlinde hak sahibi, bunun tespitini, yasaklanmasını; haksız kullanılan ticaret unvanı tescil edilmişse kanuna uygun bir şekilde değiştirilmesini veya silinmesini, tecavüzün sonucu olan maddi durumun ortadan kaldırılmasını, gereğinde araçların ve ilgili malların imhasını ve zarar varsa, kusurun ağırlığına göre maddi ve manevi tazminat isteyebilir. Maddi tazminat olarak mahkeme, tecavüz sonucunda mütecavizin elde etmesi mümkün görülen menfaatinin karşılığına da hükmedebilir. Mahkeme, davayı kazanan tarafın istemi üzerine, giderleri aleyhine hüküm verilen kimseye ait olmak üzere, kararın gazete ile yayımlanmasına da karar verebilir(TTK, md.52).

4. SONUÇ

Anonim ve limited şirketleri birbirinden ayıran, tanıtan ve onlara hızlı bir şekilde erişilmesini sağlayan en önemli araç ticaret unvanıdır. Bu nedenle anonim ve limited şirketler, ticaret unvanı seçmek, bu unvanı tescil ve ilan ettirmek, ticari işletmesiyle ilgili işlemleri ticaret unvanıyla birlikte yapmak zorundadırlar. Kanun koyucu bir yandan şirketlerin birbirlerinden ayırt edilebilmeleri için ticaret unvanının belirlenmesi sırasında uyulması gereken kural-ları düzenlemiş bir yandan da şirketlerle ilişki içinde olan kişilerin (müşteriler, tüketiciler, kredi verenler, devlet gibi) hangi şirketle iş yaptıklarını kolayca bilebilmelerini sağlamaya yönelik tedbirleri almıştır. Günümüzde birçok şir-

ketin ve özellikle alışveriş merkezlerinde faaliyet gösteren şirketlerin, ticaret unvanlarını ticari işletmenin görülebilecek bir yerine okunaklı bir şekilde yazmadıkları, bunun yerine ticarete konu ettikleri ürünlerin markalarını yazdıkları, aynı şekilde birçok şirketin düzenlediği belgelerde ticaret siciline tescil edilen ticaret unvanını kısaltarak kullandıkları görülmektedir. Mevzuatta, ticaret unvanının kurallara uygun bir şekilde kullanılmaması halinde cezai ve hukuki yaptırımlar öngörülmüştür. Anonim şirket yönetim kurulu üyeleri ile limited şirket müdür veya müdürler kurulu üyelerinin mevzuatta hüküm altına alınan idari para cezasıyla, adli para cezasıyla, hapis cezasıyla veya tazminatla karşı karşıya kalmamaları bakımından ticaret unvanını mevzuata uygun bir şekilde kullanmaları önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

Dış Ticaret İstatistikleri, 22.02.2016 tarihinde <http://risk.gtb.gov.tr/istatistikler/istatistikler/dis-ticaret-istatistikleri> adresinden erişildi.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (14.02.2014) **Ticaret Unvanları Hakkında Tebliğ**. Ankara: Resmi Gazete (28913 sayılı)

T.C. Yasalar (14.02.2011) **6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (27846 sayılı)

T.C. Yasalar (31.03.2005) **5326 sayılı Kabahatler Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (25772 sayılı)

T.C. Yasalar (13.07.2005) **5393 sayılı Belediye Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (25874 sayılı)

T.C. Yasalar (10.11.2005) **5411 sayılı Bankacılık Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (25983 sayılı)

T.C. Yasalar (14.06.2007) **5684 sayılı Sigortacılık Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (26552 sayılı)

T.C. Yasalar (07.04.2001) **4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (24366 sayılı)

T.C. Yasalar (13.12.2012) **6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (28496 sayılı)

Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/324), 20.02.2016 tarihinde <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss96.pdf> adresinden erişildi.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu (27.02.2002). **E.2002/11-62 ve K.2002/115** sayılı kararı. www.kazanci.com.tr Erişim tarihi: 21.02.2016